

Консультація Міністра юстиції України: обмеження у виїзді за кордон для боржників

Доброго дня! Мене цікавить питання, в яких випадках особа може бути обмежена на виїзд за кордон. Розкажіть, будь ласка, детальніше.

Мар'яна Дмитрук

Конституція України гарантує кожному, хто на законних підставах перебуває на території України, свободу пересування, вільний вибір місця проживання, вільно залишати територію України, за винятком обмежень, які встановлюються законом.

Крім того, громадянин України ні за яких підстав не може бути обмежений у праві на в'їзд в Україну.

Які документи дають право громадянину України на виїзд з України і в'їзд в Україну?

Крім паспорту громадянина України для виїзду за кордон іншими документами, що дають право громадянину України на виїзд та в'їзд в Україну можуть бути:

- дипломатичний паспорт України;
- службовий паспорт України;
- посвідчення особи моряка;
- посвідчення члена екіпажу;
- посвідчення особи на повернення в Україну (дає право на в'їзд в Україну).

Зауважу, що з 2015 року запроваджено оформлення та видача біометричного паспорту громадянина України для виїзду за кордон. Якщо закордонний паспорт громадянина не містить безконтактного електронного носія, хвилюватись не потрібно. Паспорт громадянина України для виїзду за кордон оформлений та виданий до 20 грудня 2016 р., є чинним протягом строку, на який його було видано.

Також, майте на увазі, що паспорт для виїзду за кордон оформляється особам, які не досягли 16-річного віку, на 4 роки, а особам, які досягли 16-річного віку, - на 10 років.

Коли громадянина України на виїзд з України може бути тимчасово обмежено?

Законодавство передбачає випадки, коли громадянин України тимчасово обмежений у праві залишати територію України, зокрема:

- громадянин обізнаний з відомостями, які становлять державну таємницю. Громадянин, якому було надано допуск та доступ до державної таємниці і який реально був обізнаний з нею, може бути обмежений у праві виїзду на постійне місце проживання в іноземну державу до розсекречування відповідної інформації, але не більш як на 5 років з часу припинення діяльності, пов'язаної з державною таємницею;
- стосовно особи застосовано запобіжний захід, за умовами якого йому заборонено виїжджати за кордон, - до закінчення кримінального провадження або скасування відповідних обмежень;

- у випадку, коли громадянин засуджений за вчинення кримінального правопорушення - до відбуття покарання або звільнення від покарання;
- коли особа ухиляється від виконання зобов'язань, покладених на нього судовим рішенням або рішенням інших органів (посадових осіб), що підлягає примусовому виконанню –до виконання зобов'язань або сплати заборгованості зі сплати аліментів;
- особа перебуває під адміністративним наглядом Національної поліції - до припинення нагляду.
- у разі накладення на громадянина адміністративного стягнення за умисне порушення встановленого законом обмеження щодо строку перебування дитини за межами України у разі самостійного вирішення питання про тимчасовий виїзд дитини за межі України тим із батьків, з яким рішенням суду визначено або висновком органу опіки та піклування підтверджено місце проживання цієї дитини. Такій особі тимчасово обмежується право на виїзд з України з дитиною строком на 1 рік з дня накладення адміністративного стягнення, крім випадку, коли є нотаріально посвідчена згода на виїзд дитини другого з батьків.

Нагадаю, вище згадані санкції були введені розробленими Мін'юстом законами #ЧужихДітейНеБуває. Крім заборони виїзду за кордон, до боржника, який має заборгованість зі сплати аліментів, застосовуються ряд інших обмежувальних заходів та фінансових санкцій. Так, якщо заборгованість зі сплаті аліментів більше ніж 4 місяці (та 3 місяці для батьків важкохворої дитини) застосується тимчасове обмеження щодо:

- керування транспортними засобами;
- користування зброєю;
- полювання.

Штраф сплачується у випадку заборгованості понад 1 рік – 20%; понад 2 роки – 30%; понад 3 роки – 50% від суми боргу.

Більше того, боржник, який має заборгованість зі сплати аліментів, не може впливати на рішення про тимчасовий виїзд дитини за межі України.

Але подекуди трапляються випадки, коли боржник з різних причин може не знати про свій борг, а дізнатися вже у пункті пропуску через державний кордон України. Тому, щоб уберегти себе від неприємних сюрпризів, рекомендую перевірити себе у Єдиному реєстрі боржників: www.erb.minjust.gov.ua.

Коли припиняється тимчасове обмеження на виїзд з України?

Тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України особи знімається у разі винесення виконавцем постанови про закінчення виконавчого провадження або постанови про скасування тимчасового обмеження у праві виїзду особи з України - у разі погашення заборгованості зі сплати періодичних платежів у повному обсязі.

Чи можна оскаржити обмеження на виїзд за кордон?

Так, рішення, дії чи бездіяльність органів державної влади, посадових і службових осіб з питань виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України можуть бути оскаржені.

Ухвалу суду про тимчасове обмеження боржника у праві виїзду за межі України можна оскаржити до апеляційного суду протягом 15 днів з дня її проголошення. Якщо ухвала суду не була вручена боржнику у день її проголошення або складення, строк оскарження складає 15 днів з дня вручення йому відповідної ухвали суду.

Окрім того, суд може скасувати тимчасове обмеження фізичної особи у праві виїзду за межі України за вмотивованою заявою боржника. Суд розглядає заяву про скасування тимчасового обмеження фізичної особи у праві виїзду за межі України у 10 денний строк з дня її надходження у судовому засіданні з повідомленням сторін та інших заінтересованих осіб за обов'язкової участі державного (приватного) виконавця.

За результатами розгляду заяви про скасування тимчасового обмеження фізичної особи у праві виїзду за межі України постановляється ухвала, яка може бути оскаржена.

Відмова у скасуванні тимчасового обмеження фізичної особи у праві виїзду за межі України не перешкоджає повторному зверненню з такою самою заявою у разі виникнення нових обставин, що обґрунтовують необхідність скасування тимчасового обмеження фізичної особи у праві виїзду за межі України.

Куди звертатися за більш детальною консультацією та роз'ясненнями?

Якщо у вас залишилися питання з цього приводу, будь ласка, телефонуйте до контакт-центру системи надання безоплатної правової допомоги за номером **0 (800) 213 103**, цілодобово та безкоштовно в межах України. В центрах з надання безоплатної вторинної правової допомоги та бюро правової допомоги по всій країні ви можете отримати консультацію та роз'яснення з вашого правового питання.